

ORIENTATIONS AND VALUE RELATIONS IN YOUNG FAMILIES WITH DIFFERENT FORMS OF MARRIAGE

Valentina Oanța

PhD Student, "Ion Creangă", Pedagogical State University, Chișinău, Republic of Moldova

Abstract: The study addresses the issue of the family and family values, which have always been an important factor in development. In this context, it should be noted that promoting a prosperous young family is becoming one of the current tasks of modern social policy. However, the traditional family has now lost its attractiveness and importance for a certain part of the population. There has been a tendency for the population to move away from formal registration of family relationships, with couples increasingly choosing alternative forms of cohabitation. Statistically, the number of such marriages in our country has tripled in the last ten years. Should you enter a civil marriage or opt for a formal one? This is quite a controversial question, even though modern society is becoming more and more loyal and tolerant towards civil marriage. People in registered marriages are more family-orientated, more orientated towards creating a comfortable environment for each spouse, spending leisure time together and establishing a solid and stable professional and material situation. At the same time, the conceptions of people in "civil" marriages are more orientated towards their own well-being and development, towards their inner world, rather than towards the development of the family. However, young people between the ages of 23 and 30 derive greater satisfaction from a loose form of marriage at this stage of development. In this paper, we have been able to identify the difference in the conceptions of spouses in registered and unregistered marriages, as well as the particularities of the state of the family social climate, the spouses' terminal values and their satisfaction with marriage.

Keywords: family, family values, formal marriage, civil marriage, spouses, family social climate.

Introducere

În contextul actual, familia, ca microsistem social, devine un subiect de interes major pentru cercetători, confruntându-se cu o criză sistemică profundă. Probleme precum consolidarea instituției căsătoriei și îmbunătățirea structurii maritale a populației capătă o importanță statală sporită, determinată de creșterea ratei divorțurilor și de declinul fertilității. Abordarea acestor provocări impune o analiză riguroasă a factorilor intrafamiliali ce influențează satisfacția maritală. Realizarea deplină a funcțiilor familiei și stabilitatea acesteia depind, într-o mare măsură, de bunăstarea sa psihologică, cel mai relevant indicator fiind satisfacția față de relațiile maritale. Problema stabilității personalității și a stabilității căsătoriei a constituit obiectul de studiu al unor cercetători străini proeminenți, printre care B. Murstein, R. Winch, A. Kerghoff, R. Senters, R. May, C. Rogers, E. Fromm, C. Davis și C. Horney.

Relevanța cercetării actuale este justificată de deteriorarea generală a atmosferei psihologice și de creșterea disfuncționalității într-un segment semnificativ al familiilor moderne. Aceste tendințe negative sunt atribuite condițiilor socio-economice nefavorabile, transformării structurii tradiționale a rolurilor familiale, redistribuirii funcțiilor între soți și sărăcirii potențialului educațional al familiei [1]. Astfel, studiul aspectelor socio-psihologice ale familiei și căsătoriei, investigarea empirică a interacțiunii dintre soți, a satisfacției maritale, a relațiilor de rol în

căsătorie, precum și a stabilității și durabilității relațiilor, reprezintă sarcini esențiale ale studiilor familiale contemporane.

O componentă fundamentală a climatului socio-psihologic al familiei este reprezentată de satisfacția soților față de relația lor și de căsătorie în ansamblu. Relevanța studiului este accentuată și de criza valorilor familiale, în special în rândul tinerilor, specifică etapei actuale de dezvoltare a societății. În ultimele decenii, cuplurile tinere adoptă o perspectivă diferită asupra căsătoriei, comparativ cu modul tradițional de gândire, valorizând un grad ridicat de libertate și independență în relații [2].

Forma de coabitare denumită „căsătorie civilă” este larg răspândită în rândul tinerilor, aceștia considerând-o cea mai acceptabilă formă de organizare a relațiilor apropiate, ca urmare a schimbării valorilor și orientărilor morale în societate. Cu toate acestea, din punct de vedere legal, doar căsătoria înregistrată la oficiile de stare civilă este recunoscută [7].

Conform cercetătoarei în domeniul familiei conviețuirea unui bărbat și a unei femei într-o uniune matrimonială neînregistrată oficial este un indicator al crizei relațiilor familiale. Aceasta se datorează faptului că „căsătoria civilă” nu generează drepturi și obligații legale între parteneri, constituind o provocare psihologică atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Statisticile relevă o frecvență ridicată a acestui tip de căsătorie în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 20 și 35 de ani, însă doar o treime dintre aceștia încheie ulterior o căsătorie oficială [1,3,6].

Din perspectiva psihologiei, această formă de relație este extrem de instabilă. Orice cuplu se confruntă cu provocări, fiind necesar să se găsească un echilibru între dorințele individuale și cele ale partenerului, asumându-și obligații și responsabilități reciproce. În căsătoria oficială, limitele acestor relații sunt mult mai bine definite decât în căsătoria civilă.

Sistemul de valori familiale, care reflectă semnificația și importanța anumitor aspecte ale vieții de familie și ale familiei în ansamblu pentru soți, este strâns legat de motivele căsătoriei și de atitudinea soților față de rolurile asumate. Decizia de a se căsători depinde, în mare măsură, de măsura în care familia reprezintă o valoare pentru individ. Motivele căsătoriei și atitudinile față de roluri sunt determinate de valorile personale.

Valorile pot fi diverse: copii, dragoste, bunăstare materială, sexualitate, sănătate, carieră profesională etc. O persoană acordă mai mult timp și atenție valorilor familiale considerate prioritare. Realizarea deficitară a acestora și inconsecvența orientărilor valorice ale soților pot genera dezamăgire în viața de familie. Mulți autori asociază prezența valorilor și intereselor comune cu bunăstarea relațiilor familiale, compatibilitatea spirituală a soților fiind un criteriu esențial al bunăstării în căsătorie [4].

Cercetările subliniază importanța pentru tineri a îndeplinirii rolului de lider emoțional de către partener în crearea unui climat psihologic favorabil și a oferirii de sprijin moral și emoțional. Se observă o convergență a opiniilor soților privind importanța funcțiilor parentale și gospodărești, însă o discordanță în ceea ce privește angajamentul profesional al femeilor. Tinerii căsătoriți acordă o importanță deosebită confortului emoțional-psihologic în relațiile maritale. Satisfacția maritală este o caracteristică integratoare, reflectând impactul multitudinii de aspecte asupra familiei. Acești factori sunt diverși și, în fiecare familie, joacă un rol și au o pondere diferită în formarea conceptului de satisfacție maritală [5, 8].

Conform rezultatelor a numeroase studii, satisfacția față de viața de familie diferă în funcție de forma de căsătorie. Pentru soții din căsătoriile înregistrate, satisfacția față de viața de familie este asociată cu prezența prietenilor loiali, stabilirea unor obiective comune realizabile, percepția vieții ca fiind bogată emoțional și semnificativă, asumarea responsabilității, dorința de prosperitate materială și nevoia de a crea ceva nou [6].

În cazul soților din căsătoriile neînregistrate, satisfacția față de viața de familie este corelată cu un accent pe o viață activă, prosperitate materială, autodezvoltare, independență și lipsa de sens a vieții. Deși numărul căsătoriilor neînregistrate crește anual, înregistrarea oficială a relațiilor îmbunătățește calitatea interacțiunilor dintre soți [7]. Satisfacția maritală este legată de compatibilitatea soților, iar întrucât cuplurile din uniunile neînregistrate prezintă o compatibilitate scăzută, se poate concluziona că satisfacția maritală este semnificativ mai mare în uniunile înregistrate. Soții din căsătoriile neînregistrate se bazează pe valorile unei activități profesionale stimulante, ale unei vieți sigure financiar și ale încrederii în propriile abilități.

Metodologia Cercetării

Scopul studiului a fost identificarea particularităților orientărilor și atitudinilor valorice în familiile tinere, în funcție de forma de căsătorie.

Ipotezele studiului:

- Există diferențe și similitudini în orientările și atitudinile valorice în familiile tinere, în funcție de forma de căsătorie.
- Satisfacția maritală este mai mare în familiile căsătorite.
- Valoarea familiei este mai importantă pentru familiile căsătorite, în timp ce hobby-urile reprezintă o valoare mai importantă pentru familiile în concubinaj.
- Există particularități ale interrelațiilor dintre orientările valorice și relații în familiile tinere, în funcție de forma de căsătorie.
- În relațiile înregistrate, satisfacția față de căsătorie este direct legată de valoarea familiei și de climatul de coeziune în relație.
- În relațiile neînregistrate, satisfacția față de căsătorie este direct legată de valoarea hobby-urilor și de climatul de independență.
- Climatul social în căsătoriile înregistrate și neînregistrate este corelat cu orientările valorice diferite ale soților.

Sarcinile studiului:

1. Studiarea percepției orientărilor valorice, a climatului social în familie, precum și a satisfacției față de căsătorie a soților de sexe diferite în căsătoria înregistrată și neînregistrată.
2. Identificarea asemănărilor și diferențelor în ceea ce privește orientările valorice, climatul social în familie, precum și satisfacția față de căsătorie a soților de sexe diferite în căsătoria înregistrată și neînregistrată.
3. Studiarea particularităților interrelațiilor dintre orientările valorice, climatul social în familie, precum și satisfacția față de căsătorie a soților de sexe diferite în căsătoria înregistrată și neînregistrată.

Metoda și Participanții la Studiu

La studiu au participat 70 de cupluri căsătorite, repartizate în două grupuri: 35 de cupluri cu căsătorie înregistrată și 35 de cupluri cu căsătorie neînregistrată. Astfel, eșantionul a inclus un total de 140 de persoane (70 de bărbați și 70 de femei). Durata căsătoriei a variat între 1,5 și 5 ani. Vârsta participanților a fost cuprinsă între 23 și 30 de ani, cu o situație financiară similară între grupuri.

Instrumentele de Cercetare

- *Chestionarul satisfacției în căsătorie* (V.V. Stolin, T.L. Romanova, G.P. Butenko). Acest instrument măsoară gradul de satisfacție-însatisfacție față de căsătorie a soților, precum și nivelul de acord-dezacord al satisfacției în diverse grupuri sociale.
- *Family Environmental Scale* (Eidmiller, 2006). Un chestionar conceput pentru a diagnostica climatul microsocioal din familii.
- *Value Orientation Questionnaire* (M. Rokic). Testul diagnostic de orientare valorică Rokic, elaborat de psihologul social american Milton Rokic, este un instrument utilizat pentru studiul sistemului de valori al unei persoane. Acesta identifică ierarhia de valori care determină comportamentul și motivația individului, incluzând două liste de valori: terminale (scopuri ultime ale existenței, ex: fericirea, libertatea, securitatea) și instrumentale (modalități de atingere a acestor obiective, ex: onestitate, responsabilitate, independență).

Validitatea rezultatelor obținute a fost confirmată prin utilizarea metodelor statistice, inclusiv testul U Mann-Whitney (SPSS 26.0).

Prelucrarea și interpretarea rezultatelor

Prima sarcină a cercetării efectuate este de a identifica diferențe semnificative în ceea ce privește satisfacția maritală a tinerilor soți în căsătorii înregistrate și neînregistrate. Testăm ipoteza avansată conform căreia satisfacția față de căsătorie este mai mare în familiile cu o căsătorie oficială. Am prelucrat-o folosind prelucrarea matematică și statistică: criteriul T al lui Student pentru eșantioane independente și distribuție normală.

S-a constatat că diferențele de satisfacție maritală între soții din căsătoriile înregistrate și neînregistrate sunt semnificative din punct de vedere statistic ($p < 0,001$) (tabelul nr.1).

Tabelul 1. Compararea valorilor medii ale satisfacției maritale a soților din căsătoriile înregistrate și neînregistrate (criteriul Student)

Variabila	Căsătorie oficializată	Căsătorie neoficializată	t	p
Satisfacția maritală	36,4	40,74	6,17	0,001

Astfel, scorul mediu pentru familiile căsătorite oficial este de 36,4, ceea ce este interpretat ca fiind familii în stare bună, iar pentru soții în concubinaj scorul mediu este de 40,74 - familii absolut în stare bună. Probabil, căsătoria oficială nu este un semn de satisfacție maritală. Poate că acest fapt este legat de faptul că, în ultimul deceniu, uniunile neînregistrate oficial devin acceptabile în societate. Astfel, datorită legislației familiale, civile și financiare, astfel de relații devin un fenomen de masă. Procedura de stabilire a paternității copiilor născuți în afara căsătoriei a devenit mai simplificată, posibilitatea de a primi beneficii materiale și tot felul de plăți de către mame, posibilitatea de înregistrare a proprietății comune a bunurilor, încheierea unui contract de coabitare - toate acestea fac accesibilă existența formelor informale de căsătorie.

În plus, căsătoria civilă, potrivit respondenților acestui studiu, oferă un grad mai mare de libertate în comparație cu forma înregistrată de căsătorie. Aceasta se dovedește a fi o formă convențională de organizare a intimității pentru tinerii care se despart de părinți, dar caută să amâne momentul intrării în viața de adult, cu limitările și cerințele sale de îngrijire și responsabilitate față de ceilalți.

Am presupus că există diferențe semnificative în climatul social al familiilor, în funcție de forma căsătoriei. Mai exact, în familiile cu relații înregistrate, este predominant factorul de coeziune, în timp ce în familiile cu relații neînregistrate, prevalează factorul de control. Aceste ipoteze vor fi testate folosind criteriul parametric T Student (tabelul 2).

Tabelul 2. Comparația mediilor indicatorilor stării climatului social în familiile cu formă de căsătorie înregistrată sau neînregistrată (conform criteriului Student)

Variabila	Căsătorie oficializată	Căsătorie neoficializată	t	p
Coeziune	5,93	6,96	4,96	0,00
Expresivitate	5,4	5,17	-0,9	0,37
Conflict	5,59	6,1	2,11	0,04
Independență	4,93	5,03	0,51	0,61
Orientare spre acțiune	5,06	5,29	0,85	0,4
Orientare intelectual-culturală	3,9	3,4	-1,91	0,06
Orientare spre timp liber activ	3,71	3,03	-2,01	0,05
Orientare moral-etică	4,17	3,86	-1,43	0,15
Organizare	4,1	5,16	3,63	0,00
Control	4,03	2,96	-4,34	0,00

Din datele obținute reiese că familiile care trăiesc în căsătorii civile (neînregistrate) prezintă indicatori mai ridicați pe scala coeziunii. Coeziunea familială reprezintă capacitatea de a face față în mod adecvat factorilor de stres externi, naturali, în diverse etape ale dezvoltării familiei. Cel mai probabil, aceasta se manifestă mai frecvent în familiile cu relații neînregistrate, unde nu există încă o consacrare legală a relațiilor și, implicit, membrii familiei nu resimt un "drept de proprietate" asupra persoanei. Oamenii se străduiesc să mențină relațiile și manifestă toleranță unii față de alții, deoarece, în caz contrar, unul dintre parteneri poate întrerupe unilateral aceste relații. Chiar și așa, indicatorii în ambele cazuri corespund unei coeziuni destul de ridicate.

Din același punct de vedere poate fi analizat și factorul organizării. Acesta este mai ridicat în familiile cu o formă neînregistrată de căsătorie și implică gradul de importanță acordat în familie sistematizării regulilor și responsabilităților familiale. Persoanele aflate în căsătorie civilă, probabil, încearcă să-și structureze singure relațiile, independent de oficializarea căsătoriei. Ei își definesc singuri drepturile și obligațiile reciproce.

La rândul lor, în căsătoriile neînregistrate, indicatorii scalei de conflict sunt mai ridicați. Conflictul arată deschiderea exprimării sentimentelor de agresiune și furie, a interacțiunilor conflictuale, caracteristice familiei. Totuși, în ciuda procentului destul de mare de căsătorii cu această formă de relație existente în prezent, un anumit procent din aceste cupluri este format din persoane care pur și simplu nu au ajuns încă la o înțelegere comună a necesității înregistrării relațiilor. Posibil, lipsa înregistrării este într-o anumită măsură cauzată și de faptul că tinerii nu au învățat încă să aplaneze și să rezolve chestiunile controversate. Partenerii manifestă încă o tendință spre autonomie și își stabilesc cine va domina în relație.

Indicatorii pe scala orientării spre recreere activă sunt mai scăzute în familiile aflate în căsătorie civilă. Această scară poate fi descrisă ca gradul de participare la activități de recreere activă. Cel mai probabil, acest lucru este legat de faptul că în familiile cu o formă de relație

stabilită, oamenii sunt mai asemănători în organizarea timpului liber comun al familiei. Interesele comune ale membrilor familiei duc și la încheierea căsătoriei. De asemenea, acest factor este mai evident în căsătoriile oficiale la femei (Tabelul 3), ceea ce poate indica faptul că planificarea recreerii active a familiei revine în mare parte femeii. Probabil, această situație este mai convenabilă pentru relațiile familiale în care soțul se ocupă de aspectele financiare, iar soția de cele legate de petrecerea timpului liber, ceea ce este caracteristic pentru acest eșantion de studiu.

O diferență evidentă se observă pe scala de control. Astfel, în familiile aflate în căsătorie oficială, indicatorul este semnificativ mai ridicat. Controlul acționează aici ca un sinonim al fenomenului de tranziție dintr-un sistem în altul. Gradul indicatorilor de control crește odată cu apariția sau stabilizarea unor sfere precum: planificarea nașterii copiilor, gestionarea comună a bugetului familial, absența utilizării resurselor rudelor vârstnice (părinților), plata serviciilor comunale, a creditelor etc. La înregistrarea căsătoriei, tinerii își asumă responsabilitatea de a monitoriza toți factorii enumerați pentru o funcționare stabilă și sigură a familiei lor, ceea ce explică o astfel de diferență în indicatori față de familiile civile.

Pe lângă toate acestea, în diferite tipuri de căsătorie, indicatorii climatului social, cum ar fi: "expresivitatea", "independența", "orientarea spre acțiune", "orientarea intelectual-culturală" și "orientarea moral-etică" sunt practic similari. Putem concluziona că aceștia nu depind de forma de relație în care se află partenerii.

În tabelele 3 și 4 sunt prezentate datele cu privire la percepția climatului familial de către bărbații și femeile din familii înregistrate și familii neînregistrate.

Tabelul 3. Comparația mediilor indicatorilor stării climatului social la bărbați și femei în relații înregistrate (Conform Criteriului Student)

Variabila	Bărbați	Femei	t	p
Coeziune	6,0	5,86	-0,47	0,64
Expresivitate	5,5	5,31	-0,45	0,65
Conflict	5,54	5,6	0,23	0,82
Independență	4,97	4,89	-0,35	0,73
Orientare spre acțiune	5,49	4,63	-2,46	0,02
Orientare intelectual-culturală	4,29	3,51	-2,1	0,04
Orientare spre timp liber activ	3,14	4,29	2,19	0,03
Orientare moral-etică	3,8	4,54	2,36	0,02
Organizare	4,2	4,0	-0,56	0,58
Control	4,29	4,77	-1,39	0,17

Am constatat câteva aspecte interesante atunci când am testat ipoteza privind diferențele dintre soții de sexe diferite. Se poate observa (tabelele 3, 4) că factorul central al climatului social în rândul bărbaților este "orientarea spre acțiune", adică responsabilitatea pentru luarea deciziilor. Acest aspect este semnificativ mai pronunțat atât în căsătoriile civile, cât și în cele oficiale. Majoritatea familiilor din Rusia sunt de tip patriarhal, așa cum arată rezultatele cercetării lui Schneider. În astfel de familii, bărbatul domină. De regulă, psihologii sociali asociază dominanța

cu asumarea responsabilității sociale pentru acțiunile grupului: succesul îndeplinirii unei sarcini comune, asigurarea siguranței grupului, coordonarea acțiunilor membrilor grupului și definirea perspectivelor de viață ale grupului. Astfel, bărbatul, indiferent de forma relației matrimoniale, își asumă inițiativa acțiunilor.

Tabelul 3. Comparația mediilor indicatorilor stării climatului social la bărbați și femei în relații neînregistrate (Conform Criteriului Student)

Variabila	Bărbați	Femei	t	p
Coeziune	7,09	6,83	-0,89	0,37
Expresivitate	5,14	5,2	0,17	0,87
Conflict	6,46	5,74	-2,31	0,02
Independență	4,71	5,34	2,08	0,04
Orientare spre acțiune	5,77	4,8	-2,52	0,01
Orientare intelectual-culturală	3,74	3,06	-1,92	0,06
Orientare spre timp liber activ	3,17	2,89	-0,67	0,5
Orientare moral-etică	3,8	3,9	0,39	0,7
Organizare	5,86	4,46	-3,25	0,00
Control	3,17	3,17	-1,33	0,19

Un indicator interesant este "independența" în relațiile neînregistrate, unde acesta este predominant la femei. Probabil, acest lucru se explică prin faptul că, în lumea modernă, percepția femeilor despre necesitatea de a fi dependente de un bărbat se destramă. Tot mai des, femeile aleg cariera și siguranța materială, sacrificând relațiile de familie. Dorința de independență financiară față de bărbat o determină pe tânără să nu mai fie dispusă să renunțe la condițiile materiale confortabile (salariu mare, statut la locul de muncă, avansare în carieră) în favoarea vieții de familie și să nu fie pregătită pentru oficializarea relației.

În concluzie, studiul efectuat asupra climatului social familial ne-a arătat că responsabilitatea socială, dominanța și luarea deciziilor de grup, indiferent de forma căsătoriei, aparțin bărbaților. Femeile, în mare parte, preferă organizarea timpului liber. Climatul social în căsătoria oficială are un caracter de stabilitate și control, în timp ce în căsătoria civilă predomină coeziunea.

În cele ce urmează am comparat valorile medii obținute la orientările valorice ale soților aflați în căsătorii înregistrate și neînregistrate (Conform Criteriului Mann-Whitney). Indicatorii numerici sunt mai ridicați și prezintă diferențe semnificative în căsătoriile oficiale pentru următoarele scale: "prestigiu personal", "situație materială", "contacte sociale active", "realizări", "viață profesională", "familie" și "viață publică", cu $p < 0,05$. În căsătoriile civile, doar un singur indicator, "hobby-uri/pasiuni", înregistrează valori mai ridicate, $p < 0,05$.

În căsătoria înregistrată, indicatorul "prestigiu personal" este mai ridicat, preponderent independent de sexul soților. Acesta implică faptul că oamenii sunt foarte interesați de opinia celor din jur despre ei și au nevoie de aprobare socială pentru comportamentul lor. Probabil, căsătoria oficială impune soților o responsabilitate tacită pentru bunăstarea partenerului în ochii celorlalți. Dacă în căsătoria civilă, unde există un nivel ridicat de libertate în relații, persoana este singura responsabilă pentru prestigiul în ochii celorlalți, în căsătoria oficială această responsabilitate este împărțită de ambii parteneri, ceea ce duce la rezultate numerice mai ridicate pe scala "prestigiu

personal". Din aceeași perspectivă poate fi analizată și scala "situației materiale", care este, de asemenea, mai ridicată în căsătoria înregistrată. Aceasta este interpretată ca o situație materială ridicată care contribuie la bunăstarea generală.

Tabelul 4. Comparația valorilor medii obținute la orientările valorice ale soților aflați în căsătorii înregistrate și neînregistrate (Conform Criteriului Mann-Whitney)

Variabila	Căsătorie oficializată	Căsătorie neoficializată	U	p
Prestigiu personal	6041,5	3828,5	1343,5	0,00
Situație materială	5993	3877	1392	0,00
Creativitate	4937,5	4932,5	2447,5	0,99
Contacte sociale active	5572,5	4297,5	1812,5	0,01
Dezvoltare personală	4628,5	5241,5	2143,5	0,2
Realizări	5261	4609	2124	0,17
Satisfacție spirituală	5156,5	4573,5	2158,5	0,28
Păstrarea propriei individualități	5014,5	4855,5	2370,5	0,74
Viață profesională	5889	3981	1496	0,00
Educație	4605	5265	2120	0,17
Familie	6418,5	3451,5	966,5	0,00
Viață socială	5669	4201	1713	0,00
Hobby-uri	3800	6070	1315	0,00

Controlul financiar comun, obiectivele comune ulterioare de achiziționare a proprietății și nașterea copiilor presupun o poziție financiară stabilă a soților. Căsătoria oficială acționează ca un mijloc de control din partea statului asupra familiei: protecția legală a soților, ajutoare, plăți etc. Probabil, pe baza acestui fapt, putem concluziona, confirmat de rezultatele testelor, că în cazul căsătoriilor înregistrate, valoarea unei situații materiale ridicate a familiei crește.

Scalele "contactelor sociale active" și "vieții publice" sunt, de asemenea, mai ridicate în căsătoriile înregistrate. Într-o familie, persoanele cu un scor mare la indicatorul "contacte sociale active" se caracterizează prin atitudinea fiecărui membru al familiei față de o anumită poziție socială, iar "viața publică" se exprimă printr-o importanță ridicată acordată de persoană problemelor vieții societății. Căsătoria, ca instituție separată, duce la un număr mai mare de instanțe, organizații sociale, la care se adresează soții. Probabil, acest lucru explică scorurile ridicate.

Pe lângă aceasta, se poate concluziona și o înclinație mai mare în indicatorul "realizărilor". Realizările în viața de familie se manifestă prin dorința de a obține anumite rezultate. Probabil, la înregistrarea relațiilor și crearea unei familii, planificarea nașterii copiilor, apar astfel de aspirații, cum ar fi, de exemplu, "cu cât îi învățăm pe copiii noștri să citească mai devreme, cu atât mai bine".

În sfera "vieții profesionale", la încheierea căsătoriei, apar dorințe de stabilitate, apare necesitatea de a contracta credite ipotecare și împrumuturi pentru a asigura o viață confortabilă familiei. Pentru aceasta este necesară o muncă permanentă și stabilă, care să excludă schimbările frecvente.

Este logic să se concluzioneze despre factorul "familie". Acesta este mai ridicat în familiile cu o formă de relație înregistrată. Oamenii acordă prioritatea principală în viață menținerii bunăstării în familie. Cel mai probabil, persoanele care au încheiat o căsătorie dedică mai multe

resurse proprii în beneficiul familiei. Indicatorii pe această scară sunt observați ca fiind mai ridicați decât alte sfere, la persoanele aflate într-o uniune înregistrată. Dar vedem, de asemenea, că este mai scăzută decât toate celelalte scale în căsătoria neînregistrată. Posibil, acest fapt poate fi cauzat de faptul că persoanele care nu și-au înregistrat încă relațiile nu iau familia atât de în serios și se străduiesc să se realizeze pe ele însele. Chiar și în prezența unor motive întemeiate pentru o coabitare ulterioară, în acest moment, astfel de tineri nu sunt pregătiți să prioritizeze această sferă.

De asemenea, conform criteriului Mann-Whitney, observăm că, printre cuplurile aflate în căsătorie civilă, cea mai mare importanță o are sfera "hobby-urilor". Un scor mare la acest factor indică faptul că locul central în viața soților îl ocupă hobby-urile sau pasiunile lor. Oamenii își caută locul în viață, își cultivă potențialul creativ. În familiile înregistrate, această sferă are cea mai mică importanță, ceea ce este probabil cauzat de faptul că fie rămâne mai puțin timp pentru această sferă, fie oamenii uită complet de ea, explicând acest lucru prin faptul că acum prioritatea lor este cariera sau familia.

Pe lângă toate acestea, aș dori să menționez că în diferite tipuri de căsătorie, orientările valorice precum: "dezvoltarea personală", "satisfația spirituală", "păstrarea propriei individualități" și "educația" sunt practic similare. Putem concluziona că acestea nu depind de forma de relație în care se află partenerii.

În continuare vom compara valorile medii ale orientărilor valorice ale soților aflați în căsătorii neînregistrate și înregistrate (conform Criteriului Mann-Whitney).

Tabelul 5. Comparația valorilor medii ale orientărilor valorice ale soților aflați în căsătorii neînregistrate (conform criteriului Mann-Whitney)

Variabila	Bărbați	Femei	U	p
Prestigiu personal	1105	1380	475	0,11
Situație materială	1343,5	1141,5	511,5	0,24
Creativitate	1096,5	1388,5	466,5	0,09
Contacte sociale active	1099,5	1385,5	469,5	0,09
Dezvoltare personală	1136	1349	506	0,21
Realizări	1189	1296	559	0,53
Satisfație spirituală	1005	1480	375	0,01
Păstrarea propriei individualități	1128	1357	498	0,18
Viață profesională	1179,5	1305,5	549,5	0,46
Educație	1317	1168	538	0,38
Familie	1069,5	1415,5	439,5	0,04
Viață socială	974	1511	344	0,00
Hobby-uri	1235	1250	605	0,93

Analizând diferențele dintre bărbați și femei în relațiile neînregistrate, observăm totuși anumite distincții. Se poate vedea (tabelul 5) că scala "familiei" este la un nivel mai ridicat în cazul bărbaților. Există un stereotip conform căruia bărbații sunt mai înclinați spre căsătoria civilă și prețuiesc mult mai mult libertatea, spre deosebire de femei.

În plus, se poate observa că în căsătoria civilă, indicatorul "viață publică" este semnificativ mai ridicat la bărbați decât la femei. Așa cum s-a menționat deja, bărbații își asumă mai des responsabilitatea socială pentru luarea deciziilor. Și dacă în căsătoria oficială acest lucru are o

formă mai uniform distribuită, în căsătoria civilă, practica psihoterapeutică și de consiliere arată că o parte semnificativă a femeilor, în adâncul sufletului, se tem să-și asume angajamente serioase. Mai departe, putem observa că indicatorul "satisfacției spirituale" este, de asemenea, mai pronunțat la bărbați în căsătoria civilă decât la femei. Scorurile ridicate pe scala "satisfacției spirituale" în căsnicie indică o aspirație către o înțelegere profundă reciprocă și o intimitate spirituală cu partenerul. Probabil, acest lucru este legat de faptul că pentru un bărbat, care este gata să-și asume responsabilitatea pentru o altă persoană, este necesară o imersiune mai lungă și mai profundă în sentimentele față de parteneră. Dacă un bărbat a decis deja să intre într-o căsătorie civilă, probabil că simte pe deplin o atașare spirituală față de partenera sa.

Totuși, la compararea indicatorilor privind diferențele dintre soții de sex diferit în familiile cu o formă de relație înregistrată, este relevant faptul că orientările valorice ale bărbaților și femeilor nu prezintă diferențe semnificative. Toți indicatorii se situează aproximativ la același nivel. Pentru noi, acest lucru confirmă faptul că înregistrarea oficială a căsătoriei este o oportunitate de a fi alături de o persoană spiritual apropiată, cu care orientările valorice sunt în mare măsură similare. Potrivirea în orientările valorice ale tinerilor, posibil, poate servi drept confirmare a succesului și satisfacției relației, ceea ce este caracteristic pentru eșantionul nostru de subiecți.

Concluzii și discuții

Concluzionând, putem afirma că soții aflați în relații înregistrate consideră prioritară valoarea familiei. Ei aspiră să creeze un mediu confortabil unul pentru celălalt, să petreacă timpul liber împreună și să construiască o situație materială solidă și stabilă. În schimb, tinerii din căsătoriile civile sunt mai orientați spre dezvoltarea propriului potențial și pun accent pe valoarea hobby-urilor

Astfel, pe baza rezultatelor analizei comparative, putem trage următoarele concluzii:

- În familiile tinere cu căsătorii neoficiale, nivelul de satisfacție maritală este mai ridicat. Înregistrarea oficială nu este un indicator al satisfacției în căsătorie.
- Studiul climatului social familial ne-a arătat că responsabilitatea socială, dominanța și luarea deciziilor de grup, indiferent de forma căsătoriei, aparțin bărbaților. Femeile, în mare parte, preferă organizarea timpului liber. Climatul social în căsătoria oficială are un caracter de stabilitate și control, în timp ce în căsătoria civilă predomină coeziunea.
- Persoanele aflate în relații înregistrate sunt mai orientate spre familie, spre crearea unui mediu confortabil pentru fiecare dintre soți, petrecerea timpului liber împreună și stabilirea unei situații materiale solide și stabile. Pe de altă parte, tinerii din căsătoriile civile sunt mai orientați spre propria bunăstare și dezvoltarea potențialului personal, iar prioritatea lor o reprezintă hobby-urile/pasiunile.
- Nivelul de satisfacție conjugală este mai ridicat în rândul tinerilor aflați în căsătorii civile. Ipoteza conform căreia satisfacția conjugală este mai mare în familiile cu căsătorii oficiale a fost complet infirmată.
- Persoanele aflate în relații înregistrate sunt mai orientate spre consolidarea și dezvoltarea familiei, în timp ce persoanele aflate în căsătorii civile sunt mai axate pe propria bunăstare și dezvoltarea potențialului personal. Ipoteza că valoarea familiei este mai importantă pentru familiile cu căsătorii oficiale, în timp ce hobby-urile/pasiunile sunt o valoare mai importantă pentru familiile cu căsătorii civile, a fost confirmată în totalitate.
- Climatul social în căsătoria oficială are un caracter de stabilitate și control, în timp ce în căsătoria civilă predomină coeziunea. Ipoteza conform căreia în climatul familiilor cu

relații înregistrate prevalează factorul coeziunii, iar în climatul familiilor cu relații neînregistrate prevalează controlul, nu a fost confirmată.

- Studiul climatului social familial ne-a arătat că responsabilitatea socială, dominanța și luarea deciziilor de grup, indiferent de forma căsătoriei, aparțin bărbaților. Femeile, în mare parte, preferă organizarea timpului liber. Ipoteza conform căreia organizarea, ca factor de gestionare a sistemului familial, este mai caracteristică bărbaților, iar timpul liber femeilor, a fost confirmată.
- În căsătoriile civile, odată cu creșterea gradului de satisfacție conjugală, crește și climatul de conflict în familie. În căsătoriile oficiale, la rândul lor, gradul de satisfacție este legat de coeziune – de gradul de susținere și grijă reciprocă a membrilor familiei. Ipoteza conform căreia în relațiile înregistrate satisfacția conjugală este direct legată de valoarea familiei, precum și de climatul social de coeziune în relații, a fost confirmată parțial.
- În căsătoria oficială observăm că, cu cât este mai mare implicarea în viața publică, cu atât oamenii sunt mai satisfăcuți de relație. În căsătoria civilă, pentru o satisfacție mai mare în relație, este necesară menținerea prestigiului și statutului propriu în ochii celorlalți, precum și aprobarea partenerului de către alte persoane. Ipoteza că în relațiile neînregistrate satisfacția conjugală este direct legată de valoarea hobby-urilor/pasiunilor și de un climat social de independență, a fost infirmată.
- Studiind cuplurile, se poate observa că unul dintre principalii factori ai climatului social care determină valorile partenerilor este "orientarea spre acțiune". Cu cât este mai mare organizarea și structurarea relațiilor în familie, distribuirea drepturilor și obligațiilor, cu atât este mai mare importanța atingerii obiectivelor comune, îndreptate spre dezvoltarea familiei. Acest lucru este valabil indiferent de forma căsătoriei. În căsătoria oficială, un factor central este expresivitatea, ca posibilitate de a atinge înțelegerea reciprocă prin menținerea propriilor puncte de vedere. Acest lucru este deosebit de evident la femei. Ipoteza că climatul social în căsătoriile înregistrate și neînregistrate este legat de diferite orientări valorice ale soților a fost confirmată.

Astfel, s-a confirmat că există particularități ale interconexiunilor dintre caracteristicile valorico-semantică și socio-psihologice ale soților de sex diferit, în funcție de forma căsătoriei.

BIBLIOGRAPHY:

1. Bradbury-Jones, C., & Isham, L. (2020). *The Dark Side of Families: Challenging Romantic Notions of Family Life*. Routledge.
2. Carr, A. (2023). *Family Therapy: Concepts, Process, and Practice*. John Wiley & Sons.
3. Johnson, S. M. (2019). *Attachment Theory in Practice: Emotionally Focused Therapy (EFT) with Individuals, Couples, and Families*. Guilford Press.
4. Lebow, J. L., & Snyder, D. K. (Eds.). (2020). *Clinical Handbook of Couple Therapy*. John Wiley & Sons.
5. McGoldrick, M., Petry, M., & Gerson, R. (2020). *Genograms: Assessment and Intervention*. W. W. Norton & Company.
6. Patterson, J. M., & Garwick, A. W. (2022). *Family Stress, Coping, and Resilience in a Changing World*. Routledge.
7. Sargent, J., & Daddis, R. (Eds.). (2023). *LGBTQ+ Family Psychology: A Handbook for Research and Practice*. American Psychological Association.
8. Walsh, F. (2022). *Family Resilience: Coping with Stress, Adversity, and Trauma*. Guilford Press.